

PAKORETKEILIJÖITÄ

KIRJ. HELMI M.

(Jatkos.)

IX LUKU.

Vuoritiellä, joka kiertää pitkin erämaan kukkuloita, jotka nojautuvat toisiinsa lähellä suurta vuoriston halki virtaavaa jokea, vaeltava hiljalleen kaksi ihmistä. Molemmat ovat päivänpahtamia, jäntevän näköisiä, keski-ikäisiä olevia miehiä. He näyttävät ajatuksiin vaipuneilta, eivät virka sanaakaan toisilleen pitkään aikoihin. Hieman rauhan ilme väreilee miesten kasvoilla, toisinaan levästä uuman hymyily suupieliin.

He saapuvat kukkulalle, josta näkee laajalle ympäristöön.

Joen syvänsininen väike herättää toisen kulkurin huomiota ja hän ikäänkuin itselleen huokaa:

— Niin ihana... kaunis on mailma...

Hän hengähtää syvään kesäisen metsän tuoksua ja edelleen tuijottaa avaraa maisemaa, joka yleävänä ja laajana aukeaa edessä. Joki kiemurtelee vuoren kylkeä, suuret ikimetsäiset vuoret ympäröivät yksinäisiä erämaan taloja, joita näkee siellä täällä syvässä jokilaaksoissa.

Pian he lähestyvät lahden pohjukkaa, jossa on jokilaivojen pysähdyspaikka. Miehet hetkeksi seisahduttavat hengähtämään. Toinen heistä taas syvämielisenä puhuu itsekseen:

— Omituinen mailma, kaunis, ihana mailma, mutta samalla kärsimysten ja tuhansien tuskien mailma... Kulkurin sydän värähtää kummasti, hän hengähtää rajusti...

Kuuluu omituista kohinaa. Joki-höyrylaiva kiittäen rientää rantaan. Ei näy ainoatakaan matkustajaa erämaan pysähdyspaikalla, joten laiva jatkaa kohta matkaansa, heitettyään postipaketit laiturille, josta ne kylkunan postimies kokoa.

Miehet tuijottavat pois porhaltavaa laivaa. Toinen miehistä reippaana kehoittaa pyrkimään eteenpäin. Toinen ei ole puhetta kuulevinaanakaan.

— Oletko epätoivoinen, Eugen, vai miksi olet niin synkkänä? Lannistuttaako jo... koettaessasi karkoittaa tuhansien tuskaa... vääryyttä, joka on kaiken kurjuuden aiheuttaja... vai...

— Oh! Minäkö lannistuisin! Sinun pitäisi minut jo tuntea!

— Tunnen sinut... tunnen Eugen, sanoo toinen miehistä, harvaan ja painokkaasti. Sinä olet mies paikallasi... niinkuin olla pitääkin! Älä loukkaannu äskeisistä sanoistani.

Eugen katsoo joelle, seuraa jokilaivan kulkua, joka kohisten kiittää eteenpäin.

Hän näkee, kun eräs tumma olento heittää jokeen jotakin. Kalalokit kiiruhtavat aaltoihin heitettyjä rippeitä kokoamaan... Nälkäiset kalalokit...

Mies laivankannella on huvitettu. Hän yhä leikkii laivaa seuraavien lokkien kanssa...

Laiva etenee kauemmaksi. Viimein katoaa näkyvästä.

Eugen hymähtää: — Kuka oli tuo mies? Katsoin tarkkaan, mutta en tuntenut... Hyvin muistutti Vaaraa... Mutta hän ei mitenkään voi olla laivassa... ellei...

Kustaa, kuulehan! Minulla on niin omituinen tunne tällä hetkellä... Uskokko, että Vaara on vielä turvassa? Minusta tuntuu, kuin suunnitelmat olisivat pettäneet. Jahti ja urkkiminen on nyt niin ankaraa ja Vaara on välistä liian varomaton... Viime viikolla oli hän vähällä joutua kiinni. Tuskin olisin suostunut lähtemään tänne vuorien poveen, ellei hän niin pyytämällä pyytänyt... Sanoi, että meidän ei ole tarvis tällä hetkellä a-

settaa kaikkea alttiiksi. Hänen ei muka ole väliä, kun ei ole perhettä... Minulla on kumma aavistus, tunnustaa Kustaa. En saa täällä vuorien onkalossa rauhaa, kun toverimme a-settaa kaikkensa peliin... Kiiruhtakaamme! Ennen iltata täytyy saada selko kaikesta.

He rientävät eteenpäin vuoritietä, jossa harvoin näkee jalankulkijoita. Harvoin yöpöy ihmisiä tänne vuorien koloon.

Tuuli yltyy usein hirmuiseksi tällä erämaan kolkalla. Puut pitävät kummaa ääntä tuulen koskettaessa huojuviin oksiin. Miehet eivät halua jäädä enää kuuntelemaan metsän kohinaa roviotulen ääressä. He ovat siitä nautinnosta saaneet viimeisinä öinä kyläliikseen. Nyt he päättävät päästä jälleen ihmisten ilmoille, tuli mikä tuli!

Kuin reipastuneena he alkavat keskustella elämän vakavista kysymyksistä, eivätkä tuskin muista, että he ovat matkalla vaanivien susien joukkoon.

Eugen puhuu toverilleen hillityllä äänellä:

— Onko nykyaika yhtään parempi pimeää keskiaikaa... mitä arvellet? Pakolaisina kulkee tuhansittain ihmisiä... ei vain me... Saamme alati viettää hirveän jännityksen ja kauhun hetkiä täälläkin... mitä sitten siellä, jossa tulikidat ovat olleet vuosia auki hävittäen ja murhatten viattomia ihmisiä... Veri on virrannut Euroopassa... hirveästi pulpannut työläisten veri. Mätänevästä raadoista lähtenyt löyhykä täyttää ilman myrkykkaasuilla. Taudinsiemenet tunkeutuvat kaikkiin kolkkiin, eivätkä kaukaisemmatkaan piilopaikat surmalta säästy. Eskimot kylmillä nappaseuduilla häviävät sukupuuttoon... Indiaanit syvien salojen siimeksiästä kuolevat joukottain tauteihin ja kurjuuteen. Kanadan korpien asukkaat syövät myrkytettyjen metsäeläinten lihoja... Eläimet kun ovat syöneet myrkyllisiä ruohoja, niin myrkytynneistä lihasta johtuu usealle varma kuolema... heitä kaatuu niinkuin leikattua luokoa.

Eivätkä surman iskun saaneet edes aavista, mistä tulee tämä julma kuolema.

— Niin... eipä lie synkkä keskiaika näinkään julmaa ollut. Ei edes noitien poltto ollut sen raaempaa kun nykyaikaiset oikeusmurhat. Ei mitään voi verrata tähän kauhun ja vääryyden aikaan.

— Ei todella mitään... Suuri on mielipuolisten joukko... kaikki tämän kauhean mailman palon seurausta. Tässä maassa kerrotaan tulleen viisistään tuhatta ihmistä heikompaiseksi vain julmuuden näkyjen takia... Kyllä tämän kauhean mieltömyyden kerran täytyy loppua... — Se varmasti loppuu... vaikka se viekin aikaa ja uhreja... Idässä on kansa, joka on syönyt tyrannin pois valtaistuimelta. Siellä ottavat työtekevät vallan itselleen ja hallitsevat edustajiensa kautta. Mailman orjuutetuin kansa alkaa näyttämään esimerkkiä muille sorretuille... — Niin... mutta ennenkuin he voittavat, saavat he kovia kokea. Ennenkuin he saavat rauhasta nauttia, täytyy heidän paljon uhrata. Koko kapitalistinen mailma on heitä vastassa, he ulvovat kun sudet yhdestä suusta, valehtelevat ja häviävät Idän urheita vapautustaiteijoita, jotta muiden kansojen mieliala kääntyisi heitä vastaan. Sortajat kaikkialla ovat kiihkeässä työssä, vaanivat jokaista vapautteen pyrkivää ihmistä. He antavat häätökäskyn kaikille niille, jotka uskaltavat hengähtää äänekäämmiin... Me olemme jokainen

silmällä pidettävää joukkoa...

— Niin me olemme... mutta nyt mars eteenpäin!

— Meidän on pian saatava selville miten Vaaran on käynyt. Urkkijat ovat olleet hänen ympärillään kiertämässä kauan aikaa. Olisivat kaiketi minuakin enemmän piirittäneet ellen olisi ollut sairasvuoteessa. Nyt on jälleen suonissani voimaa, nyt jo tunnen jaksavani taistella.

— Voima paisuttaa minunkin rintani. Eteenpäin!

X LUKU.

Nuku, nuku pienoinen tuutulaulua lapselle laulan...

On jo myöhäinen ilta. Nainen puoluisena nukuttaa lasta. Joku koputtaa tutun talon ovelta. Torkuen nainen havahtuu ja rientää aavaamaan.

Kaksi miestä astuu sisään. Molemmat ovat likomärkinä, heidät on ankara sade yllättänyt. Toinen miehistä heti sisään tuluaan kysyy kiihoittuneena:

— Armida! Tiedätkö miten Vaara...

Puhuteltu hätkähtää, jennähtää hieman kalpeaksi ja vaivaloisesti äänkyttää:

— Hän... on...

— Mitä! Sano mitä tiedät... sano heti! Me palasimme takaisin... emme halunneet jättää häntä, sillä sellainen teko olisi ollut miehuutonta!

— Hänet on saatu kiinni, saa Armida saotuksi. Urkkijoita on ollut täälläkin tänään monet kerrat... ovat etsineet...

— Meitä... niinpä tietenkä. Pelkäätkö Armida? kysyy Eugen hymyillen.

— En omasta puolestani... en... mutta...

— Ei mitään mutta... Me emme liiku enää minnekään. Me seisomme kaikin yhdessä, tuli mitä tuli!

Armida kietoo käteensä miehensä kaulaan ja kuiskaa:

— Nyt taas tunnen sinut, Eugen! Sinä olet opettanut minulle rohkeuden läksyn... minä en pelkää!

— Tulokoon mitä tuleman pitää, en säikäy!

Kustaa hymyilee kuullessaan Armidan vakuuttelut. Sanoo kuin rohkaisten:

— Ole uljas! Sankarittaria vielä tarvitaan... Samallaisia, kun he, jotka Pohjolassa kaatuivat valkean vihan uhreina... Pelkäämättömiä olivat... Naarassusiksi heitä nimitettiin,

mutta mitäpä siitä... Sinusea näen samaa sukua...

— Kustaa, älä puhu! En ole urheutta näyttänyt vielä, hymyillen Armida vastaa. Mutta hiljaa, ikäänkuin itselleen hän virkkaa:

— Toivon, että et erehdy... Kaarelan tytär sovittaa sukunsa virheet. Jatketaan.

MARGUETTE, MICH.

Harvoin näkee täältä uutisia Toverittareissa, vaikka täälläkin on satolhin nouseva proletaarijoukko. Me naiset etenkin olemme välinpitämättömiä ja hitaita seuraamaan alkamme, vaikka luulisi nuo suuret mailman tapahtumat meidänkin jo saavan liikkeelle suurissa joukoissa yhteisen asemme eduksi. Vai olemmeko täällä jo taloudellisesti niin varmalla pohjalla, että meidän ei ikinään tarvitee järjestyä. Uskomme varmaankin että meillä on kylliksi hyvyttä jäämään sitä vielä lapsillemmekin. Hyvät siskot, pysähtykäämme ajattelemaan ja alkakaa toimimaan siihen suuntaan, että todella saavutamme itsellemme ja lapsillemme todellisen vapauden.

Älkäämme nukkuko enää, älkäämme taantuko, vaan pyrkikäämme kaikella voimalla eteenpäin.

Te, joille ei tule Toveritar, tilatkaa se aivan heti, sillä se on meidän naisten äänenkannattaja, jossa voimme jokainen tuoda ilmi ajatuksemme. Olen kuullut että Vappu julat tulevat pidettäväksi Negaaneessa. Silloin varmaankin riennämme sankoin joukoin juhlimaan.

Joukossa oleva.

Kenelle ei viel ätule Toveritar — tilatkoon sen heti!

HANNAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään jokaisen viikon torstaina, kello 8 p.p. Huom! Kahvia saatavaa joka kokouksen loputtua.

WAUKEGANIN, Ill., S. S. O. viralliset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena torstaina, alkaen kello 8 illalla. — Osaston ompeluseuran kokoukset ovat joka toinen torstai, alkaen klo 2 j. p. p. Kahvia kokouksen loputtua.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluseura kokoontuu joka torstai klo 2 p.p., 713 E. 1st St. — Tervetuloa.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Ahjolas, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osoite: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

PORTLANDIN S. S. O. Osaston ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka toinen torstai-iltana, kello 8. — Osoite: 719 Montana Ave.

VAPPU

ON NYT VALMIS

Otodamme tilauksia jo aivan pikapostissa. Kirjallisuuskomiteat ja asiamiehet, joko olette lähettäneet tilauksenne? Jos ette, niin tehkää se heti.

Vappu on julkaisuista loistavin, sisältörikkain ja arvokkain mitä sosialistiset kustannusliikkeet ovat julkaisseet.

Tilattava osoitteella:

TOVERI

Box 99,

Astoria, Ore.